

ἀναβα ἐπίρρ. Ἰκαρ. Θράκ. (Μυριόφ.) Μακεδ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀνάβα (τὸ) = ἀνάβασις. Πβ. καὶ ἀνέβα.

Ἄνω, πρὸς τὰ ἄνω ἔνθ' ἄν.: Πηγὶ ἀναβα Μακεδ. || Φρ. Ἀναβα κάτωβα (ἄνω κάτω) αὐτόθ. Συνών. ἄνω, ἀπάνω, ἀντίθ. κάτωβα.

ἀναβαβουλίζω ἀμάρτ. ἀνεβαβουλίζω Θήρ. ἀνεβαβουρίζω Θήρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. βαβουλίζω.

1) Ἀναβρύω, ἐπὶ ὕδατος. 2) Εἶμαι γεμάτος, βρίθω: Ἀνεβαβουρίζει τὸ κορμί του ἀπὸ τοῖς ψεῖρες.

ἀναβαβουρίδα ἡ, ἀμάρτ. ἀνεβαβουρίδα Θήρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. βαβουρίδα.

Κνησμός, φαγούρα, ἰδία ἢ προερχομένη ἐκ φθειρῶν. Συνών. βαβουρίδα. Πβ. ἀνακαψίδα.

ἀναβάθρα ἡ, Ναύστ. — Λεξ. Βλαστ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀναβάθρα = κλίμαξ καὶ ἐξέδρα.

1) Ἡ ἀναβαθμὶς τῆς ἀμάξης Λεξ. Βλαστ. 2) Ἡ ἐξωτερικὴ κινητὴ κλίμαξ πλοίου, ὄρ. ναυτικὸς τῆς λογίας χρήσεως Ναύστ.: Δένω τὴ βάρκα ἔς τὴν ἀναβάθρα. Συνών. ἀνεμόσκαλα. Πβ. ἀναβολέας 1.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀναβάθρα Ρόδ. Ἀναβάθραι Ἰκαρ. Ἀναβάθρι Ἀττικ.

ἀναβαλλούδα ἡ, Πόντ. (Ἀμισ.) ἀναβαλλούγα Πόντ. (Ὀφ. Ἀμισ.) ἀναβαλλούκα Πόντ. (Σούρμ.) ἀναβαγούλλα Πόντ. (Ἀμισ.) ἀναβαλλούδας ὁ, Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τῆς ἀρχ. μετοχ. ἀναβάλλων τοῦ ρ. ἀναβάλλω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ούδα. Πβ. καὶ Εὐστάθ. 1404,38 «ἀναβάλλειν γὰρ καὶ τὸ ἀνάγειν, οἱ γοῦν ὀρύσσοντες ἀναβάλλειν χοῦν λέγονται... καὶ μύρμηκες δὲ ἀναβάλλουσι κάτωθεν τὸν χοῦν». Ὁ τύπ. ἀναβαγούλλα ἐκ τοῦ ἀναβαλλούγα κατὰ μετάθεσιν.

1) Ὁ ἀρουραῖος μῦς, ἀσπάλαξ (ὡς ἀναβάλλων τὸ χῶμα) ἔνθ' ἄν.: Πολλὰ ἀναβαλλούγας εἶναι ἀδαχαγκέες (πολλοὶ ἀσπάλακες εἶναι εἰς αὐτὸ τὸ μέρος κατ' ἐδῶ) Ὀφ. Σὰν ἀναβαλλούδας τρεῖς ἀδὰ κ' ἐκεῖ (ἐπὶ τοῦ ταχέως καὶ ἐπιδεξιῶς ἐργαζομένου) Οἶν. Συνών. ἀναβολέας 2, τυφλό-πόντικος. 2) Μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώπου, ὁ λάθρα ἐνεργῶν κατ' ἄλλου, ταραξίας Πόντ. (Ἀμισ.) Συνών. ἀναβολέας 2 β.

ἀναβάλλουσα ἡ, Κρήτ. Κύθηρ. Νάξ. Σκυρ. Χίος κ.ά. ἀναάλλουσα Κάρπ. ἀνεβάλλουσα Α.Κρήτ. Νάξ. Πάρ. ἀνεβάλλ'σα Πάρ. (Λεῦκ.) ἀνεβάουσα Νάξ. (Κορων.) ἀναβαλλούσα Μύκ. ἀνεβαλλούσα Κύθν. — Λεξ. Βλαστ. ἀνεγαλλούσα Σέριφ. ἀνιβάων'σα Ἰμβρ. ἀλιβάων'σα Σαμοθρ.

Τὸ θηλ. τῆς ἀρχ. μετοχ. ἀναβάλλων τοῦ ρ. ἀναβάλλω. Περὶ τῆς λ. ἰδ. ΣΨάλτην ἐν Ἀθηνᾶ 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 17 κέξ. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Πηγὴ, τῆς ὁποίας τὸ ὕδωρ ἀναβρύει ἢ ἐκπηδᾷ ὡς πίδαξ (διὰ τὴν σημ. πβ. Εὐστάθ. 1404, 38 «ἀναβάλλειν δὲ καὶ τὸ ἀνάγειν... ἀναβάλλεται δὲ καὶ ὕδωρ διὰ σωλήνων ἢ κίονος ἢ οὕτω πως ἀναβαῖνον ἢ καὶ ἄλλως ἀναπηδῶν, ὡς δηλοῖ παρὰ Καλλιμάχῳ τὸ κρήνη ὕδωρ ἀνέβαλλεν, ἀναπιδύον δηλαδὴ καὶ ἀναβλύζον») Ἰμβρ. Κρήτ. Κύθηρ. Κύθν. Μύκ. Νάξ. (Κορων. κ.ά.) Πάρ. Σαμοθρ. Σκυρ. Χίος κ.ά. — Λεξ. Βλαστ.: Πάμε ἔς τὴν ἀνεβάλλουσα Νάξ. Ὡς τὸ προβόλι μου εἶναι μὴ ἀνεβάουσα Κορων. Πάμε νὰ πάρομι νιρὸ ἀπ' α' ἀνιβάων'σα Ἰμβρ. Οὐνὰ ἐνι μνὰ ἀλιβάων'σα, σταμάτισι νὰ πιούμι (οὐνὰ = ἐδωνὰ) Σαμοθρ. Συνών. ἀμπολή 3, ἀναβολοῦσα, ἀνάβρα,

ἀναβρουῦσα, ἀναβρουτούρα, ἔμπολας, κεφαλό-βρυσος, μάγνα, νεροβγάστρα. Πβ. ἀναβολή, ἀνάβρυσι. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. πολλαχ. β) Ἡ ἐν τῷ πύθμενι τοῦ φρέατος φλὲψ ὕδατος Σέριφ. Συνών. ἀναβρουῦσα. γ) Γῆ ἀναβλύζουσα ὀλίγον ὕδωρ Κάρπ. Συνών. ἀνεμίστακας. 2) Τὸ ἀνωφερὲς μέρος τοῦ δρόμου, ἀνωφέρεια Κύθηρ.: Πῆρε τὴν ἀναβάλλουσα. Συνών. ἀναβολάρις 1, ἀναβόλεμα 1, ἀνέβα, ἀνήφορος, ἀντίθ. κατήφορος, χῦμα, χύτης.

ἀναβάλλω λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Α.Ρουμελ. (Καρ.) Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) Ἡπ. Κάλυμν. Κρήτ. Κύθηρ. Πελοπν. (Λακων.) Ρόδ. κ.ά. ἀναβάλ-λων Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀνεβάλλω Θράκ. (Περίστασ.) Α.Κρήτ. Κῶς Πελοπν. (Λακων.) κ.ά. ἀνεσβέλλω Δαρδαν. (Καλαφατ.) ἀνισβέλλου Ἰμβρ. ἀναβάνω Θεσσ. (Ἀλμυρ.) Θράκ. (Σαρεκκλ. κ.ά.) Κρήτ. Κύθηρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Λακων. Λάστ. κ.ά.) — (Λαογρ. 5 (1915) 473) ἀναβάνου Ἡπ. (Ζαγόρ. Σχορετσ. Χουλιαρ. κ.ά.) Μακεδ. (Κοζ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. ἄναβάλλω Σύμ. ἄναβάλλω Ρόδ. ἄναβάλλω Κάλυμν. Κῶς Μετοχ. ἀναβαλλόμενος σύνθη.

Τὸ ἀρχ. ἀναβάλλω. Περὶ τοῦ ρ. ἰδ. ΣΨάλτην ἐν Ἀθηνᾶ 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 26 κέξ. Οἱ τύπ. ἀνεσβέλλω καὶ ἀνισβέλλου ἔχουσι τὸ σ ἐκ προσθήκης, περὶ ἧς πβ. ΧΠαντελίδ. ἐν Byzant. - Neugr. Jahrb. 6 (1927/28) 430.

1) Ἀναβιβάζω Πελοπν. (Λακων.): Ἄσμ.

Ἦρθασι καὶ μ' ἐπάρασι, | ἔς τὸν πύργο μ' ἀνεβάλασι.

Ἡ σημ. ἀρχ. Πβ. Ξενοφ. Ἀνάβ. 4,4,4 «οὐδεὶς ἄλλος βασιλεῖα ἐπὶ τὸν ἵππον ἀνέβαλλεν». 2) Ἀφίνω τι διὰ νὰ τὸ κάμω ὕστερον, ἀρχ. ὑπερτίθεμαι λόγ. κοιν.: Ἄς τὸ ἀναβάλωμε γι' αὐριο. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴν τὸ ἀναβάλῃς. || Γνωμ. Μὴν ἀναβάλῃς γι' αὐριο ἐκεῖνο ποῦ μπορεῖς νὰ κάμῃς σήμερα κοιν. β) Ἀδιαφορῶ Θράκ. 3) Ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην μου, ἀναμιμνήσκομαι, ἐνθυμοῦμαι Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) Ἡπ. Θράκ. Κάλυμν. Κρήτ. Κύθηρ. Ρόδ.: Δὲν ἀναβάνω ποιὸς ἦτονε Κρήτ. Δὲν τὸ ἀνεβάλλει ὁ νοῦς μου Θράκ. Ἄναβάλει τοὺς γονεοὺς του Ρόδ. || Ἄσμ.

Ὄντας μου σὲ θυμειέτ' ὁ νοῦς, ὄντας σὲ ἀναβάλλῃ

Ἡπ. Διὰ τὴν σημ. πβ. Χρον. Μορ. 8182 (ἐκδ. Schmitt) «νὰ ἀναβάνῃ λογισμούς, πῶς ἡμπορεῖ νὰ πράξῃ». 4) Ἐννοῶ Κύθηρ.: Ἀνάβαλές το; Συνών. καταλαβαίνω, νοιώθω. 5) Κάμνω λόγον περὶ τινος, ἀναφέρω Α.Ρουμελ. (Καρ.) Δαρδαν. (Καλαφατ.) Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) Ἡπ. (Ζαγόρ. Σχορετσ.) Θεσσ. (Ἀλμυρ.) Θράκ. Ἰμβρ. Κάλυμν. Κρήτ. Κῶς Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν. (Λακων.) Ρόδ. Σύμ. κ.ά. — (Λαογρ. ἐνθ' ἄν.): Μὴ μοῦ τὸν ἀναβάλλῃς Θράκ. Ἐν μοῦ τοῦ ἀνεβαλὶς Λιβύσσ. Ὅ,τι χάσαμε νὰ μὴ τ' ἀνεσβέλλουμε Καλαφατ. Σὰ δὸν δῆς κι' ἐβιδάσαιτι, ἀνέσβαλέ του δὸν γιὰ κείν' τὴ δ'λεῖα Ἰμβρ. || Φρ. Ἀναβάλλουσί σε (πρὸς τὸν παρνιζόμενον) Σύμ. || Παροιμ. φρ. Ἀνάβαλε ὄνομα νὰ δῆς πρόσωπο (ὅταν παρουσιασθῇ τις καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται περὶ αὐτοῦ λόγος) Ἀλμυρ. Τὸ λύκο ἀναβάνεις; τὴ νουρά του θὰ δῆς (συνών. τῇ προηγουμένη. Πβ. καὶ ἀρχ. «λύκου ἐμνήσθης; πάρεστιν οὗτος») Λαογρ. ἐνθ' ἄν.

Ἀνάβαλες τὸ σκύλλο; | πᾶρε καὶ κομμάτι ξύλο

(συνών. τῇ προηγουμένη) Ἡπ. Ὡς τὸ σπῖτι κρεμασμένου σκοινὶ μὴν ἀναβάνῃς (ἀπόφευγε πάντα λόγον δυνάμενον νὰ λυπήσῃ τὸν μετὰ σοῦ διαλεγόμενον) Ἡπ. || Ἄσμ.

Γεῖα νὰ χῇ ποῦ μ' ἀνάβαλε, καλὸ ποῦ μὲ θυμήθῃ
τσαῖ κουφαμὸς ποῦ μ' ἄκουσε τσαῖ δὲν ἀπηλογήθῃ
(λέγει ὁ παρνιζόμενος) Αὐλωνάρ.

Ἄκουσα πῶς χωράτευαν κι' ἀνάβαλλαν καὶ σένα

